

Nr 84.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1951/52 till fria resor för barn m. m. jämte i ämnet väckta motioner.

(3:e avd.)

Sedan Kungl. Maj:t i propositionen nr 1 under femte huvudtiteln, punkterna 32—35, framlagt preliminära förslag i ämnet, har Kungl. Maj:t i propositionen nr 78, under återopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 23 februari 1951, föreslagit riksdagen att för budgetåret 1951/52 under femte huvudtiteln anvisa *dels* till Fria resor för barn ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor, *dels* till Fria resor för husmödrar ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor, *dels* till Bidrag till driften av semesterhem ett förslagsanslag av 400 000 kronor, *dels ock* till Stipendier för underlättande av husmoderssemester ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

Statsrådet Sköld var av avvikande mening samt anförde följande.

Föredragande departementschefens hemställan i fråga om anslagen till fria resor för barn och till fria resor för husmödrar kan jag icke biträda. I fråga om förstnämnda anslag anser jag att i enlighet med 1950 års besparingsutrednings förslag för alla avgiftsfria barnresor — utom till barnkoloni — en särskild avgift bör uttagas, motsvarande kostnaden för sådan resa för vilken avgiftsfrihet ej medgives. I enlighet härmed borde anslaget upptagas till ett 500 000 kronor lägre belopp än det av föredragande departementschefen äskade. Även beträffande anslaget till fria resor för husmödrar bör enligt min mening en särskild avgift uttagas för resa till enskilt hem, uppgående till 5 kronor för enkel färd. Anslaget skulle därigenom kunna upptagas till ett 150 000 kronor lägre belopp än det av departementschefen föreslagna.

Anslag till fria resor för barn.

Å gällande riksstat har för ändamålet anvisats ett förslagsanslag av 3 500 000 kronor.

Ersättning för resor till enskilt ordnad ferievistelse utgår, såvitt angår järnvägsresor, med ett enhetspris av 23 kronor för barnresorna och 36 kronor för vårdarresorna. Resor, som företagas med buss eller båt, ersätts i allmänhet till fullo. De barnresor, för vilka biljettpriset för vuxen vid enkel resa icke överstiger 5 kronor, måste betalas av vederbörande själva.

Följande antal resor beviljades under åren 1948 och 1949.

<i>Resor till enskilt ordnad ferievistelse:</i>	1948	1949
barn över 6 år	37 500	32 900
barn under 6 år	30 000	26 600
vårdare	42 800	37 600

Resor till kolonier:

barn	30 000	28 520
personal	8 000	5 000

Kostnaderna för koloniresor ha under budgetåret 1949/50 uppgått till ca 344 000 kronor.

Att antalet resor minskat under år 1949 anses bero på att bestämmelserna om behovsprövningen ändrats och att inkomstförhållandena förbättrats. Socialstyrelsen räknar dock med att vidgad kännedom om förmånerna samt stegrat barnantal kommer att medföra, att resefrekvensen åter stiger.

Särskilda sakkunniga, som tillkallats för utredning rörande de avgiftsfria resorna m. m., ifrågasatte utan att dock framlägga något direkt förslag härom i sitt i november 1948 avlämnade betänkande, att en särskild expeditionsavgift skulle, i syfte att begränsa statsverkets kostnader, uttagas av dem, som erhöilo fri resa med järnväg. Avgiften borde bestämmas till två kronor för husmödrar och vårdare och en krona för barn. Vid anmälan av frågan om anslag till förevarande ändamål för budgetåret 1949/50 ansåg sig departementschefen dock icke kunna förorda, att någon avgift skulle upptagas. Till 1949 års riksdag föreslogs motionsledes, att en expeditionsavgift skulle uttagas med 2 kronor för barn och 4 kronor för vuxen person. Statsutskottet förordade för sin del, att en avgift av den av de sakkunniga angivna storleken skulle utgå. Riksdagen beslöt emellertid, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att någon expeditionsavgift icke skulle uttagas.

1950 års besparingsutredning har nu föreslagit att för alla avgiftsfria barnresor — utom till barnkoloni — skall utkrävas en särskild avgift uppgående till kostnaden för sådan resa, för vilken avgiftsfrihet ej medges. Detta skulle innebära, att varje barnresa tur och retur skulle kosta för barn under 12 år — som åtnjuta halv biljett — ($2 \times 2:50$) 5 kronor samt eljest (2×5) 10 kronor. För vårdare skulle erläggas samma avgift som för det barn denne åtföljde, d. v. s. i regel fem kronor för en resa tur och retur. Uppböörden av 5-kronorsavgiften skulle kunna äga rum genom vederbörande trafikföretag. Utredningen har beräknat, med utgångspunkt från 1949 års siffror, att enligt förslaget skulle kunna uppnås en besparing av minst 519 000 kronor.

För att skapa underlag för en bedömning av de följder, vilka införandet av den föreslagna avgiften skulle få, har socialstyrelsen företagit en utredning rörande den omfattning, i vilken de fria barnresorna utnyttjas av fa-

miljer i olika inkomstlägen och med olika barnantal. Härom anför departementschefen följande.

Undersökningen har avsett förhållandena i tre städer med 25 000—30 000 invånare, nämligen dels ett förortssamhälle till Stockholm med övervägande arbetarbefolkning, Sundbyberg, och dels två landsortsstäder, Sundsvall och Karlskoga. Undersökningsmaterialet är sålunda begränsat, beroende på den korta tid som stått till buds. Det oaktat torde det vara ägnat att läggas till grund för en bedömning av förevarande spörsmål.

Genom undersökningen har inhämtats i stort sett följande. I Sundbyberg begagnade sig nära 50 procent av samtliga familjer under inkomstgränsen (4 000 kronors beskattningsbart belopp) av rätten till fria barnresor. Motsvarande tal för de båda andra städerna är 10 procent. I såväl Sundbyberg som Karlskoga utnyttjades resorna procentuellt sett mest av familjer i de lägre inkomstskikten under inkomstgränsen; detta förhållande är särskilt påfallande i förstnämnda stad. I samtliga tre städer föreligger en tendens till större utnyttjande med stigande barnantal.

Utredningsresultatet ger sålunda anledning till antagandet, att åtgärden att på sätt som föreslagits avgiftsbelägga de fria barnresorna främst kommer att drabba barnrika familjer i de lägsta inkomstgrupperna. Förekomsten av en sådan avgift kommer sannolikt att försämra möjligheterna för dessa familjer, när det gäller att utnyttja de fria resorna, och syftet med dessa resor kan härigenom komma att äventyras. Härtill kommer att det föreslagna avgiftssystemet även ur organisatoriska synpunkter måste anses olämpligt. Såsom järnvägsstyrelsen framhållit torde det över huvud möta svårigheter att uttaga en avgift för andra resor än dem, som företagas med järnväg. Avgiftens uttagande kan beräknas medföra ökat arbete och ökade kostnader samtidigt som expedieringen till nackdel för alla parter skulle ske i långsammare takt. I viss mån torde den av besparingsutredningen åsyftade kostnadsminskningen för statsverket motvägas av ökade utgifter för administrationen. Med hänsyn till de nackdelar, som sålunda vidlåda förslaget ur såväl sociala som administrativa synvinklar, avstyrker jag detsamma.

Utgifterna under anslaget uppgingo föregående budgetår till 2 550 000 kronor. Anslaget föreslås nedräknat med 800 000 kronor till 2 700 000 kronor. Inkomstutvecklingen anses leda till en begränsning av antalet reseberättigade.

Anslag till bidrag till husmoderssemestern.

Till Bidrag till husmoderssemestern har å riksstaten för innevarande budgetår anvisats ett förslagsanslag av 2 850 000 kronor.

Bidragen till husmoderssemestern prövades, efter översyn genom sakkunniga, liksom de fria resorna för barn av 1949 års riksdag. Härvid fastställdes en inkomstgräns av 4 000 kronors beskattningsbart belopp för husmödrars möjlighet att erhålla avgiftsfri resa. Såsom allmänt villkor gäller dessutom, bortsett från resor till semesterhem, att vederbörande husmoder har minst två hemmavarande barn, av vilka intedera det år resan företages uppnår högre ålder än 14 år. Annan husmoder kan av husmoderssemester-

nämnd beviljas avgiftsfri resa, därest hon på grund av stor arbetsbörda eller klenhet anses vara i särskilt behov av vila och rekreation. Efter uttalande i frågan av 1950 års riksdag har Kungl. Maj:t föreskrivit, att avgiftsfri resa må av husmoderssemesternämnd kunna beviljas dels husmoder, som har ett hemmavarande barn vilket under det år resan företages icke uppnår högre ålder än 14 år, dels ock, för tiden t. o. m. den 31 maj 1951, i högst 1 200 fall husmoder som icke har något hemmavarande barn i angiven ålder.

1950 års besparingsutredning har föreslagit, att hjälpen skall koncentreras till stipendierna och semesterhemmen, medan de fria resorna böra avvecklas. Stipendierna skulle härigenom bliva den viktigaste hjälpformen. Anslagsposten till dessa föreslås av utredningen höjd till 1 450 000 kronor. Driftbidraget till semesterhem anser utredningen däremot böra bibehållas ungefär vid nuvarande belastningssiffror och utgå efter oförändrade grunder.

Även för husmoderssemesterns vidkommande har socialstyrelsen undersökt vilka verkningar en särskild expeditionsavgift skulle medföra. Undersökningsmaterialet (omfattande Sundbyberg, Sundsvall och Karlskoga) har givit vid handen att resefrekvensen även i fråga om husmodersresorna är större i de lägre inkomstgrupperna än i de högre. Skillnaden mellan inkomstgrupperna är också i detta fall större för Sundbyberg än för Sundsvall och Karlskoga.

Departementschefen framhåller, att möjligheterna för husmödrar att erhålla avgiftsfri semesterresa kunna betecknas som tämligen snävt begränsade. Än mera gäller detta stipendiemöjligheterna. Ett genomförande av besparingsutredningens förslag skulle enligt hans uppfattning medföra en mycket kraftig inskränkning av stödet till husmoderssemestern. Fria resor ha sålunda under år 1949 beviljats ca 35 000 husmödrar, medan stipendier under budgetåret 1949/50 tilldelats ca 17 000 husmödrar. Den av utredningen föreslagna höjningen av anslagsposten till stipendier skulle till största delen komma att tagas i anspråk för att bekosta resorna för den grupp som redan nu erhåller stipendium. Det övervägande flertalet husmödrar ur den grupp, som nu erhåller fri resa men icke tilldelas stipendium, skulle härvid uteslutas även från reseförmånen. Departementschefen kan icke tillstyrka ett förslag som skulle medföra en så betydande försämring av stödet till husmoderssemestern. Anslagsbehovet i fråga om bidrag till husmoderssemestern har därför beräknats med utgångspunkt från att oförändrade bestämmelser skola gälla under nästa budgetår. Det till stipendier avsedda beloppet bör anvisas som särskilt reservationsanslag. Samtidigt har den för driftbidrag till semesterhem avsedda posten brutits ut till ett särskilt förslagsanslag. I stället för det nuvarande anslaget till Bidrag till husmoderssemestern föreslås därför tre anslag, rubricerade Fria resor

för husmödrar, Bidrag till driften av semesterhem och Stipendier för underlättande av husmoderssemester.

I förhållande till vad som anvisats för innevarande budgetår beräknas för budgetåret 1951/52 en minskning med 100 000 kronor beträffande såväl fria resor för husmödrar till enskilda hem som driftbidrag till semesterhem. Medelsåtgången till fria resor till semesterhem beräknas nedgå med 50 000 kronor, medan till stipendier föreslås oförändrat 800 000 kronor.

Motioner.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Pålsson m. fl.* (I: 332) och den andra inom andra kammaren av herr *Onsjö m. fl.* (II: 444), har hemställts, att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande proposition måtte besluta att en särskild avgift skall uttagas för alla avgiftsfria barnresor, utom till barnkolonier, samt för fria resor för husmödrar till enskilda hem i överensstämmelse med vad statsrådet Sköld anfört i särskilt yttrande till statsrådsprotokollet.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herr *Cassel m. fl.* (I: 333) och den andra inom andra kammaren av herr *Hagberg* i Malmö *m. fl.* (II: 433), har hemställts, att riksdagen måtte besluta att för budgetåret 1951/52 under femte huvudtiteln anvisa *dels* till Fria resor för barn ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor, *dels* till Fria resor för husmödrar ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor, *dels* till Bidrag till driften av semesterhem ett förslagsanslag av 400 000 kronor, *dels ock* till Stipendier för underlättande av husmoderssemester ett reservationsanslag av 800 000 kronor.

I två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *Ohlon* och *Sunne* (I: 343) och den andra inom andra kammaren av herrar *Åhman* och *Gunnarsson* (II: 452), har hemställts, att riksdagen måtte besluta *dels* om ändring av reglerna rörande fria resor för barn och husmödrar i huvudsaklig överensstämmelse med vad i motionerna föreslagits, *dels ock* att för budgetåret 1951/52 under femte huvudtiteln såsom förslagsanslag anvisa till Fria resor för barn 2 200 000 kronor samt till Fria resor för husmödrar 1 250 000 kronor.

I en inom första kammaren av herr *Lodenius m. fl.* väckt motion (I: 344) har hemställts, att riksdagen måtte besluta att statsbidrag till avgiftsfria resor för barn skall, med undantag av resor till barnkoloni, utgå endast till familjer med minst två barn i bidragsberättigad ålder.

Beträffande de skäl, som motionärerna anfört till stöd för sina yrkanden, får utskottet hänvisa till motionerna I: 332, I: 344, II: 443 och II: 452.

Utskottet.

I utlåtande angående anslag för budgetåret 1949/50 till berörda ändamål tillstyrkte statsutskottet införande av en särskild expeditionsavgift för de

fria resorna av två kronor för vuxna och en krona för barn över sex år, dock högst tio kronor för barn i samma familj vid en resa. Avgiften ansågs böra uttagas av järnvägsmyndigheterna. En motionsledes föreslagen avgift med dubbla belopp fann utskottet väl hög. Riksdagen beslöt emellertid i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag, att någon expeditiionsavgift icke skulle uttagas.

1950 års besparingsutredning har nu i fråga om de fria barnresorna — utom till barnkoloni — förordat en särskild avgift, uppgående till kostnaden för sådan resa, för vilken avgiftsfrihet ej medges. Varje ferieresa skulle tur och retur kosta för barn i åldern 6—12 år 5 kronor samt för barn över 12 år 10 kronor. För vårdare skulle erläggas samma avgift som för det barn denne åtföljde, d. v. s. i regel 5 kronor.

Departementschefen har för sin del bl. a. anfört, att förekomsten av en sådan avgift kunde komma att äventyra syftet med de avgiftsfria resorna. Det föreslagna avgiftssystemet finner han ur organisatoriska synpunkter olämpligt, och han anser det möta svårigheter att uttaga en avgift för andra resor än dem, som företagas med järnväg.

Av propositionen framgår, att 59 500 barn och 37 600 vårdare under år 1949 erhållit fria resor till enskilt ordnad ferievistelse. Enligt från socialstyrelsen inhämtade uppgifter ha härav 1 190 barn och 608 vårdare anlitat enbart buss eller båt. Det är alltså ett förhållandevis mycket ringa antal resor, som företagits uteslutande med nämnda trafikmedel. Med hänsyn härtill synes en eventuell avgift av praktiska skäl icke behöva uttagas för andra resor än sådana, som helt eller delvis företagas med järnväg. De svårigheter, som beräknats uppstå vid en avgift för resor med andra trafikmedel, skulle härigenom bortfalla.

Utskottet vill vidare erinra, att avsevärda förenklingar genomfördes fr. o. m. den 1 maj 1949, då tidigare gällande bestämmelser om maximalängd för de fria resorna slopades. Samma år rationaliserades även avräkningsförfarandet mellan social- och järnvägsstyrelserna genom fastställandet av vissa enhetspriser, vilka f. n. utgöra 23 kronor för barnresorna och 36 kronor för vårdarresorna. Några mera betydande administrationskostnader eller olägenheter i övrigt behöva enligt utskottets mening i och för sig icke uppkomma, om järnvägsmyndigheterna i samband med biljettbeställningen åläggas att uppbära den föreslagna avgiften. Detta torde enklast kunna ske genom tryckandet av särskilda biljetter.

Av socialstyrelsens begränsade utredning framgår, att de fria barnresorna främst utnyttjats av de barnrika familjerna i de lägsta inkomstgrupperna. Utskottet är medvetet om att en särskild avgift i vissa fall kan medföra ökade svårigheter att bereda barnen ferievistelse. I rådande läge har utskottet emellertid icke kunnat underlåta att noggrant beakta möjligheterna till besparing även under här ifrågavarande anslag. En minskning av statsutgifterna är i själva verket mera angelägen nu än 1949.

I motionen I: 344 har föreslagits att fria resor endast skola beviljas familjer med minst två barn i bidragsberättigad ålder. Verkningarna av ett sådant system äro svåröverskådliga, och det kan befaras att det kommer att drabba ojämnt. Utskottet kan därför icke tillstyrka nämnda motion.

Chefen för finansdepartementet har beträffande anslaget till fria resor för barn i statsrådsprotokollet yrkat bifall till besparingsutredningens förslag. Detta har i denna del även tillstyrkts i motionerna I: 332 och II: 444, I: 333 och II: 443 samt I: 343 och II: 452.

Med hänsyn till att hela biljettkostnaden måste erläggas av eljest bidragsberättigade, om kostnaden icke överstiger fem kronor, kunna principiella skäl icke anföras mot att en motsvarande avgift uttages å längre resor. Utskottet har därför ansett sig ånyo böra föreslå, att en särskild avgift för barnresor — utom koloniresor — fastställes. Det av besparingsutredningen och i motionerna angivna beloppet synes under nuvarande förhållanden väl motiverat. En avgift av denna storlek torde i regel icke heller vara alltför betungande. Utskottet tillstyrker därför i fråga om barnresorna de i detta sammanhang nämnda motionerna. Härvid förutsätter utskottet, att avgift icke utgår vid resor, som uteslutande företagas med buss (bil) eller båt, samt att avgiften uppbäres av järnvägsmyndigheterna. Barnavårdsnämnderna böra vid utfärdandet av biljettbeställningar uppmärksamma, att resor med buss eller båt endast företagas i fall, där järnväg icke lämpligen kan ifrågakomma.

Vad härefter angår det statliga bidraget till husmoderssemestern har besparingsutredningen föreslagit en sådan omläggning, att posten till stipendier skulle uppräknas med 650 000 kronor under det att de fria resorna borde slopas. Driftbidraget till semesterhemmen har utredningen däremot ansett böra beviljas efter oförändrade grunder.

Såsom departementschefen framhållit, torde den av utredningen föreslagna höjningen av anslagsposten till stipendier till största delen komma att tagas i anspråk för att bekosta resorna för den grupp husmödrar, som redan nu erhåller stipendium. Det övervägande flertalet husmödrar ur den grupp, som nu erhåller fri resa men icke tilldelas stipendium, skulle härvid uteslutas även från reseförmånen. Utskottet biträder därför departementschefens uppfattning, att en så betydande försämring av stödet till husmoderssestrarna icke nu bör vidtagas.

Utskottet finner det dock skäligt, att — i överensstämmelse med vad chefen för finansdepartementet anfört till statsrådsprotokollet och såsom yrkats i motionerna I: 332 och II: 444, I: 333 och II: 443 samt I: 343 och II: 452 — för husmodersresor till enskilt hem föreskriva samma avgift som för barnresorna, nämligen 5 kronor för enkel färd. Under år 1949 ha 28 750 husmödrar erhållit fri resa till enskilt ordnad semestervistelse, av vilka — enligt uppgift från socialstyrelsen — 1 595 uteslutande anlitat buss eller båt. Även i fråga om husmoderssemestern bör avgiften därför av praktiska skäl upptagas endast vid järnvägsresor.

Den av departementschefen föreslagna uppdelningen av det nuvarande anslaget till bidrag till husmoderssemestern på tre särskilda anslag finner utskottet befogad.

Vid bifall till utskottets förslag kan — i förhållande till av Kungl. Maj:t angivna belopp — anslaget till Fria resor för barn nedräknas med 500 000 kronor samt anslaget till Fria resor för husmödrar med 150 000 kronor.

Under åberopande av det anförda får utskottet hemställa,

I. att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna I: 332 och II: 444, I: 333 och II: 443 samt I: 343 och II: 452,

a) besluta, att en särskild avgift skall uttagas vid fria barnresor — utom till barnkolonier — samt vid fria resor för husmödrar till enskilda hem i huvudsaklig överensstämmelse med vad utskottet föreslagit;

b) för budgetåret 1951/52 under femte huvudtiteln anvisa

1) till *Fria resor för barn* ett förslagsanslag av 2 200 000 kronor;

2) till *Fria resor för husmödrar* ett förslagsanslag av 1 250 000 kronor;

3) till *Bidrag till driften av semesterhem* ett förslagsanslag av 400 000 kronor;

4) till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* ett reservationsanslag av 800 000 kronor;

II. att motionen I: 344 icke må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 17 april 1951.

På statsutskottets vägnar:

MARTIN SKOGLUND.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit från första kammaren: herrar Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Gränebo, Iwar Anderson, Mannerskantz, Leander, Heiding, Gillström, Eric Ericson, Sundelin, Näsström, Rosenberg, Hesselbom, Lundgren och Söderquist; samt

från andra kammaren: herrar Skoglund i Doverstorp, Malmborg i Skövde, Svensson i Grönvik, Andersson i Malmö, Rubbestad, Eriksson i Sandby, Ståhl, Bergstrand, Åkerström, Petterson i Degerfors, Thapper, fröken Elmén, herrar Birke, Persson i Växjö och fru Ericsson i Luleå.

Reservation

av herrar *Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Gillström, Näsström, Hesselbom, Andersson* i Malmö, *Eriksson* i Sandby, *Persson* i Växjö och fru

Ericsson i Luleå, vilka ansett, att utskottet bort tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag och att därför

dels den del av utskottets yttrande, som på s. 6 börjar med orden »Av propositionen» och på s. 7 slutar med orden »kan ifrågakomma», bort ersättas med text av följande lydelse:

»Utskottet anser, att de sociala förmånerna icke skola försämrast, därest icke tvingande statsfinansiella förhållanden föreligga, och under alla förhållanden icke förrän samtliga andra besparingsmöjligheter grundligt prövats. Den av socialstyrelsen nyligen genomförda undersökningen ger vid handen, att införandet av den ifrågasatta avgiften främst torde komma att drabba barnrika familjer i de lägsta inkomstgrupperna. Utskottet vill i detta sammanhang framhålla, att även andra kostnader uppkomma vid barnresor, såsom för snälltågs- och resgodsbiljetter, för vilka avgiftsfrihet icke medges. En avgift av den av besparingsutredningen föreslagna storleken kan därför — icke minst för familjer med flera barn — bli ett avgörande hinder.

Förmånen av fria resor har numera en vidsträckt omfattning genom att resor beviljas på obegränsade avstånd inom landet. Utskottet finner det icke rimligt, att de grupper i samhället, som äro i största behovet av hjälp, samtidigt till följd av den föreslagna avgiften löpa risk att utestängas från de fria resorna, även på förhållandevis korta avstånd. Utskottet biträder departementschefens uppfattning, att förekomsten av en särskild avgift kan äventyra syftet med de fria resorna. Det är också uppenbart, att åtskilliga olägenheter av administrativ och praktisk art uppstå vid uttagandet av en särskild avgift. Utskottet kan därför icke tillstyrka yrkandena i motionerna I: 332 och II: 444, I: 333 och II: 443 samt I: 343 och II: 452 om bifall till besparingsutredningens förslag. Ej heller kan utskottet tillstyrka yrkandet i motionen I: 344, att fria resor endast skola beviljas familjer med minst två hemmavarande barn i bidragsberättigad ålder. Ett sådant system torde komma att verka mycket ojämnt.»

dels den del av utskottets yttrande, som på s. 7 börjar med orden »Utskottet finner» och på s. 8 slutar med »150 000 kronor», bort ersättas med text av följande lydelse:

»I enlighet med sin ståndpunkt i fråga om barnresorna kan utskottet icke heller beträffande husmoderssemestern förordad införandet av en särskild avgift. Utskottet avstyrker därför även i denna del motionerna I: 332 och II: 444, I: 333 och II: 443 samt I: 343 och II: 452.»

dels ock utskottets hemställan under I. bort ha följande lydelse:

»I. att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 332 och II: 444, I: 333 och II: 443 samt I: 343 och II: 452,

a) besluta, att särskild avgift icke skall uttagas vid fria resor för barn och husmödrar;

Statsutskottets utlåtande nr 84.

- b) för budgetåret 1951/52 under femte huvudtiteln anvisa
- 1) till *Fria resor för barn* ett förslagsanslag av 2 700 000 kronor;
 - 2) till *Fria resor för husmödrar* ett förslagsanslag av 1 400 000 kronor;
 - 3) till *Bidrag till driften av semesterhem* ett förslagsanslag av 400 000 kronor;
 - 4) till *Stipendier för underlättande av husmoderssemester* ett reservationsanslag av 800 000 kronor.»